

Przed Światowym Dniem Walki z Rakiem onkolodzy z ŚCO apelują:
zgłaszajmy się na badania profilaktyczne! | 1

27 stycznia 2023

Przed Światowym Dniem Walki z Rakiem onkolodzy z ŚCO apelują: zgłaszajmy się na badania profilaktyczne!

Pandemia zaciągnęła w onkologii dług zdrowotny. Według najświeższych danych z Krajowego Rejestru Nowotworów w 2020 roku w województwie świętokrzyskim zanotowano 26% spadek zachorowań na nowotwory złośliwe w porównaniu do roku 2019. Nie znaczy to wcale, że przestaliśmy chorować.

Przed pandemią, w 2019 roku w województwie świętokrzyskim potwierdzono 6 249 nowych zachorowań na nowotwory złośliwe. Po pierwszym roku pandemii - w 2020 r. liczba nowych zachorowań w Świętokrzyskim spadła do 4 962. Ale nie jest to powód do optymizmu, tym bardziej, że liczba zgonów w latach 2019 i 2020 utrzymała się na podobnym poziomie (3 156

w 2019 r. i 3 144 w 2020 r.).

Jak tłumaczy profesor dr hab. n. med. Stanisław Gózdź, dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Onkologii, 26 % spadek zachorowań na nowotwory złośliwe w 2020 roku wynika najprawdopodobniej z niedorejestrowania nowych zachorowań z powodu pandemii COVID-19. - To znaczy, że tak dużo osób nie zgłosiło się z nowotworem do lekarza. Dług zdrowotny, związany z Covidem jest znaczący i jeszcze długo będziemy się z nim borykać - podkreśla specjalista.

Wiele osób w obawie przed zarażeniem się koronawirusem unikało również badań profilaktycznych. - Teraz mierzymy się z nowotworami o bardzo wysokim stopniu zaawansowania - relacjonuje dyrektor ŚCO. - Jeżeli pacjent przychodzi już w okresie rozsiewu i stwierdzamy przerzuty odległe w wątrobie, kościach, płucach, mózgu, w tej chwili mamy do dyspozycji jedynie leczenie paliatywne, które łagodzi objawy i może nieco przedłużyć czas przeżycia.

Mimo, że sytuacja epidemiologiczna wygląda bardzo poważnie, nie załamujemy rąk i prowadzimy działania profilaktyczne - dodaje profesor Gózdź.

Do najczęściej występujących nowotworów złośliwych w województwie świętokrzyskim należą: rak gruczołu krokowego, rak płuca i oskrzeli, rak jelita grubego - u mężczyzn, oraz rak piersi, rak jelita grubego, rak oskrzeli i płuca u kobiet. Główną przyczyną zgonów był rak oskrzeli i płuca (u kobiet i mężczyzn), a w dalszej kolejności: rak jelita grubego i rak prostaty - u mężczyzn oraz rak piersi i rak jelita grubego u kobiet.

Mniej zachorowań bo mniej badań

Pandemia bardzo mocno zachwiała zgłaszalnością na badania przesiewowe w ramach programów profilaktyki onkologicznej. W 2019 r. mammografię wykonało blisko 40% uprawnionych do tego badania mieszkanek naszego regionu. W 2020 roku zgłaszalność na to badanie spadła do 35%. Lepszy okazał się dopiero 2022 rok - na mammografię w ramach Programu profilaktyki raka piersi zgłosiło się 37,47% kobiet, którym przysługuje ta forma bezpłatnej profilaktyki. Najlepsza zgłaszalność była w gminie Zawichost (52%), Ożarów, Żłota Pińczowska, Działoszyce - ponad 50%. Najmniej badały się mieszkanki gminy Bejsce (24%), Skalmierz (25,22%) i Kielc (25,37%)!

Jeszcze gorzej przedstawia się zgłaszalność na przesiewową cytologię. W 2019 r. z tego badania korzystało w ramach Programu profilaktyki raka szyjki macicy ponad 22% uprawnionych do tej diagnostyki mieszkanek województwa świętokrzyskiego (nasze

Przed Światowym Dniem Walki z Rakiem onkolodzy z ŚCO apelują:
zgłaszajmy się na badania profilaktyczne! | 3

województwo miało jeden z najlepszych wyników przy średniej zgłaszalności w Polsce wynoszącej 16,22%). W 2020 r. na profilaktyczną cytologię przyszło 19,8% mieszanek naszego regionu. W 2022 r. zgłaszalność w Świętokrzyskim spadła do 15,01% (średnia dla Polski - 11,24%). Najchętniej badały się mieszkanki Połańca (ponad 29%), Miedzianej Góry (26,37%), Imielna, Oksy i Małogoszcza (ponad 24%). Jedną z najniższych zgłaszalności miał Ostrowiec Św. (6,37%), poniżej 10% badało się w Miechowie, Pińczowie, Bodzechowie, Kunowie. Mimo, że dostępność do bezpłatnej profilaktycznej cytologii oferuje ponad 120 świadczeniodawców w naszym regionie, ponad 40% badań zostało wykonanych w Świętokrzyskim Centrum Onkologii.

Onkolodzy apelują: badajmy się profilaktycznie

Podczas konferencji prasowej przed Światowym Dniem Walki z Rakiem onkolodzy z ŚCO apelowali: - Zwróćmy uwagę na nasz styl życia, jak się odżywiamy, czy uprawiamy aktywność fizyczną, jakie mamy wzorce zachowań zdrowotnych w rodzinie, czy matka wykonuje samobadanie piersi i uczy tego swoją córkę, czy zgłaszamy się na badania profilaktyczne: mammografię, cytologię, kolonoskopię, niskodawkową tomografię płuc, badanie urologiczne - mówił profesor Gózdź.

Dr n.med. Sławomir Okła, kierownik Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi ŚCO, gdzie od początku pandemii trafiają pacjenci z nowotworami o coraz wyższym stopniu zaawansowania, dodał żeby nie lekceważyć tak charakterystycznych objawów jak: chrypa, ból gardła, niegojące się owrzodzenia w jamie ustnej, ból, pieczenie języka, trudności z połykaniem, niedrożność jednej dziurki nosa, guz na szyi. - Jeśli choć jeden z tych objawów utrzymuje się powyżej trzech tygodni, nie czekajmy, że samo przejdzie. Zgłośmy się do laryngologa - przypomniał specjalista.

ŚCO zaprasza 4 lutego na Białą sobotę w Dniu Walki z Rakiem

Zaległości zdrowotne będzie można nadrobić 4 lutego w Świętokrzyskim Centrum Onkologii. Podczas Białej soboty w Światowym Dniu Walki z Rakiem, 4.02.2023 w ŚCO będą dostępne:

- Akcja edukacyjno-profilaktyczna, godz. 9.00-12.00, hol główny ŚCO: pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu, poradnictwo antytytoniowe, pomiar BMI, konsultacje dietetyczne, kwalifikacja do Programu profilaktyki nowotworów płuc.
- Bezpłatne badania profilaktyczne, w godz. 9.00-14.00 (po uprzedniej rejestracji telefonicznej):
  - mammografia - dla kobiet w wieku 50-69 lat, w Programie profilaktyki raka piersi, badanie należy wykonywać co dwa lata, rejestracja: 607 77 88 88

Tekst pochodzi ze strony www.swietokrzyskie.pro Przed Światowym Dniem Walki z Rakiem onkolodzy z ŚCO apelują: zgłaszajmy się na badania profilaktyczne! | 3

Przed Światowym Dniem Walki z Rakiem onkolodzy z ŚCO apelują:
zgłaszajmy się na badania profilaktyczne! | 4

- cytologia konwencjonalna i na podłożu płynnym (dwa badania podczas jednej wizyty) - dla kobiet w wieku 25-59 lat, badanie należy wykonywać co trzy lata, rejestracja: 609 99 00 33
- niskodawkowa tomografia komputerowa płuc w Programie profilaktyki raka płuca - dla osób w wieku 50-74 lata, długotrwanie palących papierosy, rejestracja: 885 77 99 88.